

**Ivana Cunninghamová: Motivační aspekty výběru manuální profese v kontextu současných sociologických výzkumů**

*Bakalářská práce na FHS UK, školní rok 2014/2015*

Posudek vedoucího práce

Přístupy studentů ke zpracování bakalářské práce jsou samozřejmě rozdílné. U dálkařů jsou varianty přístupu do značné míry ovlivněny jejich osobnostními dispozicemi. Někdy jde o projev užaslého respektu vůči objevenému poznání, jindy o kuráž a vervu se snahou „všechno vyřešit“, a pod. Spojení s profesním působením autora práce je velmi užitečné. Zásadní význam má samozřejmě i doba, kdy autor/ka vstoupí do spolupráce s vedoucím.

Pro kolegyni Cunninghamovou bylo charakteristické, že když už se na studium dala, tak „to vyřeší“. Odvaha kombinovaná se snahou pojmenovat problémy a témata rovnou – bez zásadnějšího poznání a třeba i přípravy „řemeslné“ stránky práce – to ji provází téměř po celou dobu zpracovávání bakalářské práce. Teprve nedlouho před ukončením jsme se dostali k diskusi o obsahu a potřebě přípravy samotného studia na FHS a z toho vyplývajících požadavků na přístupy k tématům bakalářské práce. Teprve vlastně na konci spolupráce došlo k tomu, že studentka dospěla k potřebě využití studia k reflexi a seberefexi. Před formulováním závěrů a postojů tak říkájíc „z ruky“. Na textu samotném se to už nemohlo příliš projevit. Snad něco z toho ale zůstane uchováno v mysli a přístupech k dalším pracím autorky.

Autorka totiž přišla vlastně konzultovat až potom, co byl její samostatný empirický výzkum uskutečněn. To, že se do něj pustila byla velká odvaha. Je potřeba pochválit fakt, že uskutečnila předvýzkum a s jeho využitím korigovala dotazník. Kdybych měl možnost do tohoto procesu zasáhnout, určitě bych se pokusil o to, aby byl dotazník kratší a především o hledání vzájemných vztahů mezi indikacemi, konstrukci hypotéz, vztahy k teoretickým východiskům, kompatibilitu s jinými výzkumy, atd. A nejspíš bych i zamítl realizaci IQ testů. Především proto, že jde o nástroje, které – bez vztahů mezi sebou a bez propracovanějšího přístupu – mohou svými výsledky spíše mást. Hlavně ale se dotýkají jen několika součástí mnohazměrného předmětu a tudíž závěry jsou nepochybně zkratkovité. Nicméně i tak snad mohou v dané škole posloužit. I když zde řada podstatných vlivů (zvláště pokud jde o obsažnější vztah k výuce a učitelům) pro úplnější reflexi učebního poměru a situace žáků

chybí. To, že si autorka sama vyzkoušela co to znamená připravit a uskutečnit samostatný empirický sociologický výzkum je cenné. Včetně zjištění o nedostacích.

Kuráž a snaha „to vyřešit“ vedla I. Cunninghamovou k dalším rizikovým krokům. Sama širší záběr v teoretické části je skoro sebezníčující. Výběr pramenů není špatný, ale vzhledem k širší záběru musí být nutně parciální. Hlavně ale není v mnoha případech vztah mezi teoretickou a empirickou částí. A už vůbec ne vztah mezi oběma částmi a závěrečným shrnutím. V něm se autorka pustila do sice zřejmě vysoce oprávněné kritiky současného učňovského vzdělávání, ale bez opory v předchozím textu.

To, že je v textu řada nepřesností a příliš zevšeobecnujících tvrzení je za daných okolností přirozené. Do značné míry se autorce povedlo doplnit prameny, ale občas je ještě nejasné, kde a z jakého pramene čerpala. Nesoulad mezi jednotlivými částmi je markantní.

Zároveň ale oceňuji, že se do takové práce pustila a neprovedla ji – alespoň pokud jde o dotazníkové šetření – úplně špatně. Zároveň ale varuji před dalšími obdobnými postupy: více klidu, víc respektu vůči dosaženému vzdělávání a poznání a i větší důvěru k místním kantorům, kteří mohli být nápomocni víc, kdyby jim autorka dala šanci.

Práce je rozsáhlá, obsahuje řadu postupů, jejichž uskutečnění je pro autorku cenné a snad povede k přiblížení se pravidlu o nejméně „dvojměřením před každým řezáním“.

Nicméně si myslím, že je práce I. Cunninghamové obhajitelná a její přijetí je možné. Pokud jde o ohodnocení - bylo by skvělé, kdyby bylo možné dát autorce jedničku. Ale to vskutku nejde. Takže navrhuji ohodnocení někde mezi dvojkou a trojkou.

Libor Prudký

Srpen 2015